

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

**GIMNAZJUM IM. CZESŁAWA MIŁOSZA
W TOPOLI KRÓLEWSKIEJ**

ROK SZKOLNY 2011/2012

I. Założenia teoretyczne programu profilaktycznego.

Ad. 1)

- Wychowanie to proces wspierania dziecka w rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełni dojrzałości fizycznej, społecznej, psychicznej i duchowej.
- Profilaktyka to proces wspierania dziecka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi rozwojowi oraz eliminacja czynników zagrażających zdrowiu. To nie tylko działanie, które ma na celu zapobieganie pojawieniu się i rozwojowi danego niepożądanego w konkretnej społeczności, ale również promowanie alternatywnych zjawisk w stosunku do tych, które usiłuje się wyeliminować. Niepożądane zjawiska występujące w środowisku młodzieżowym to:
 - ✓ palenie tytoniu
 - ✓ picie alkoholu
 - ✓ zażywanie i rozprowadzanie narkotyków
 - ✓ zażywanie substancji o działaniu psychoaktywnym czyli dopalaczy
 - ✓ przemoc i agresja
 - ✓ niestosowanie się do zasad bezpieczeństwa – narażanie zdrowia i życia swojego oraz innych
 - ✓ niestosowanie się do zasad zdrowego stylu życia – nieprawidłowe odżywianie, itp.
 - ✓ negatywny wpływ środków masowego przekazu i internetu
 - ✓ brak szacunku i tolerancji dla innego człowieka,
- Profilaktyka nabiera więc sensu w kontekście wychowania, które jest jednym z głównych priorytetów pracy szkoły
- Program Profilaktyki jest, więc zgodny z Programem Wychowawczym Szkoły i plan pracy wychowawczej poszczególnych klas.

Ad 2)

Strategie (działania) profilaktyczne programu.

- Strategie informacyjne – ich celem jest dostarczenie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych, szkodliwości używek i tym samym umożliwienie dokonywania racjonalnych wyborów. Dostarczenie wiedzy na temat etapów rozwoju człowieka, zdrowego stylu życia, dbania o zdrowie swoje (np. rozpoznawanie swojego stanu zdrowia) i innych ludzi.
- Strategie edukacyjne – ich celem jest pomoc w rozwijaniu ważnych umiejętności psychologicznych, społecznych oraz nawyków, które wpływają korzystnie na zdrowie. Tutaj m.in.; zwiększenie otwartości, uczenie porozumienia się, umiejętność współpracowania, radzenia sobie z agresją, ze stresem, asertywność, kształtowanie dobrej samooceny. Kształcenie zasad zachowania sprzyjających zdrowiu, uwzględniających bezpieczeństwo własne i innych.
- Strategie alternatyw – ich celem jest pomoc w zaspokajaniu ważnych potrzeb (np. sukcesu, przynależności) oraz osiągnięcie satysfakcji życiowej przez stwarzanie możliwości zaangażowania się w pozytywną działalność (np. społeczną, artystyczną, sportową). Niesienie pomocy uczniom w tworzeniu sytuacji, środowisk sprzyjających zdrowiu, tworzeniu obyczaju aktywności fizycznej.
- Strategie interwencyjne – ich celem jest pomoc uczniom, ich rodzicom mającym trudności w identyfikowaniu i rozwiązywaniu swoich problemów oraz wspieranie w sytuacjach kryzysowych. Niesienie pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom ze specyficznymi trudnościami wynikającymi z m.in. niepełnosprawności, niedostosowania społecznego, zagrożenia niedostosowaniem społecznym, ze szczególnych uzdolnień, ze specyficznych trudności w uczeniu się, z zaburzeń komunikacji językowej, z choroby przewlekłej, z sytuacji kryzysowych

lub traumatycznych, z niepowodzeń edukacyjnych, z zaniedbań środowiskowych związanych z sytuacją bytową ucznia i jego rodziny, sposobem spędzania czasu wolnego, kontaktami środowiskowymi, z trudności adaptacyjnych związanych z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym związanych z wcześniejszym kształceniem za granicą.

Ad 3)

Obszary działań programu.

- Obszar działań ogólnoszkolnych polegający m.in. na zbudowaniu programu wychowawczego opartego na badaniach (np. ankiety), rozmowach z przedstawicielami społeczności szkolnej spotkaniach nauczycieli z rodzicami, itp.
- Obszar działań wewnątrzklasowych; np. realizacja programów profilaktycznych, edukacji prozdrowotnej na lekcjach z grupą klasową, wspólne zajęcia klasowe (np. wycieczki, konkursy, akcje).
- Obszar działań indywidualnych; rozmowy z uczniami, ich rodzicami, terapia indywidualna, itp.. Tutaj niesienie pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom ze specjalnymi potrzebami.
- Obszar działań okołoszkolnych polegający na współpracy z instytucjami, fundacjami, mediami, itp.

Ad 4)

Uczestnikami programu są wszyscy uczniowie naszego Gimnazjum, ich rodzice oraz Rada Pedagogiczna, inni pracownicy szkoły.

Ad 5)

Cele programu:

- Wspieranie uczniów w rozwoju psychicznym i osobowościowym.

- Kształtowanie pozytywnych postaw i zachowań, za szczególnym zwróceniem uwagi na zagadnienie dotyczące poszanowania praw człowieka.
- Rozwijanie tolerancji wobec innych.
- Przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym. Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy rówieśniczej.
- Zapobieganie uzależnieniom.
- Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, wychowawczymi i innymi.
- Objęcie różnymi formami opieki, (np. socjalną, psychologiczną) uczniów z rodzin dysfunkcyjnych.
- Promowanie zdrowego stylu życia i akceptowanych społecznie sposobów spędzania wolnego czasu, przygotowanie uczniów do dokonywania wyborów korzystnych dla zdrowia.
- Rozwijanie postawy dbałości o zdrowie własne i innych ludzi.
- Rozwijanie umiejętności tworzenia środowiska sprzyjającego zdrowiu.
- Przygotowanie do świadomego i odpowiedzialnego korzystania ze środków masowej komunikacji (telewizji, internetu, prasy).
- Przeciwdziałanie wszelkim zagrożeniom i odpowiednie reagowanie w przypadku pojawienia się ich na terenie szkoły i w środowisku około szkolnym.
- Upowszechnianie i popularyzowanie wiedzy oraz doskonalenie umiejętności wychowawczych, niezbędnych do pełnienia ról w różnych środowiskach społecznych.

II. Informacyjno – profilaktyczna działalność szkoły w zakresie przekazywania rzetelnej wiedzy nt. etapów rozwoju człowieka, skutków zachowań ryzykownych, zasad zdrowego stylu życia, szkodliwości używek.

Uczestnik programu	Formy i metody oddziaływań	Termin realizacji	Osoby odpowiedzialne
Uczniowie	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnozowanie atmosfery w szkole, występowania uzależnień, występowania niewłaściwych zjawisk społecznych (np. agresji). Diagnozowanie uczniów wymagających szczególnej opieki • Informowanie uczniów o zagrożeniach, jakie mogą wynikać z korzystania ze środków masowego przekazu, w tym m.in., TV, prasy, Internetu. 	cały rok szkolny	dyrektor, psycholog, pedagog, wychowawcy, nauczyciele, inni pracownicy
	<ul style="list-style-type: none"> • Warsztaty, zajęcia lekcyjne, pogadanki, wykłady, filmy, itp. Na temat okresu dorastania, zdrowego stylu życia, 	cały rok szkolny	wychowawcy, nauczyciele, szczególnie wychowania fizycznego,

	<p>szkodliwości używek w tym „nowych narkotyków” (dopalaczy), ich wpływie na psychikę i organizm młodego człowieka, właściwych norm i zasad w zachowaniu, dbałości o zdrowie i bezpieczeństwo własne i innych ludzi. Radzenia sobie z agresją własną i innych. Promowanie zagadnień dotyczących praw człowieka</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizacja spotkań z pracownikami służby zdrowia, Sądu, Policji, instytucji i osób świadczących pomoc rodzinie ucznia. • Przygotowywanie gazetek ściennych, kiermaszy itp. promujących zdrowe odżywianie, aktywność 	<p>ustalone terminy</p> <p>cały rok szkolny</p>	<p>biologii, religii, WDŻ, psycholog, pedagog szkolny</p> <p>nauczyciele, psycholog, pedagog</p> <p>nauczyciele, B. Kuś, psycholog, pedagog</p>
--	--	---	---

	<p>ruchową, wiedzę o szkodliwości substancji psychoaktywnych, adresy instytucji wspomagających ucznia i jego rodzinę.</p> <ul style="list-style-type: none"> Wykonywanie prac pisemnych, plastycznych m.in. nt .przeciwdziałania uzależnieniom, agresji, dbania o zdrowie, higieny osobistej i otoczenia, itp.. 	ustalone terminy	wychowawcy, nauczyciel biologii, plastyki, polonisci, psycholog pedagog
Rodzice	<ul style="list-style-type: none"> Zapoznavanie rodziców z wynikami badań diagnozujących atmosferę w szkole. Problemu uzależnień, pozytywnych i negatywnych zjawisk społecznych. 	w trakcie ogólnych zebrań rodziców oraz zebrań klasowych	wychowawcy dyrektor psycholog pedagog

	<p>i wynikających z tego problemów mających wpływ na naukę szkolną, pracy z uczniem zdolnym. Wiedzy dotyczącej dbałości o bezpieczeństwo i zdrowie, wiedzy o szkodliwości substancji psychoaktywnych . Sposobów radzenia sobie z agresją własną i wychowanków. Wiedzy nt. instytucji i osób świadczących pomoc i opiekę nad uczniem i jego rodziną. Poszerzenie wiedzy na temat praw dziecka i praw człowieka.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spotkania, szkolenia z przedstawicielami Służby Zdrowia, PPP, pracowników różnych instytucji świadczących pomoc i opiekę nad uczniem i jego rodziną. 	ustalone terminy	psycholog, Zespół Promocji Zdrowia, nauczyciele
--	---	------------------	---

III. Edukacyjno – profilaktyczna działalność szkoły w zakresie kształtowania pozytywnych postaw i zachowań w obszarze kształtowania i rozwijania kompetencji społecznych np. radzenia sobie ze stresem, umiejętności komunikacji, itp. Niesienie pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom ze specjalnymi potrzebami.

Uczestnik programu	Formy i metody oddziaływań	Termin realizacji	Osoby odpowiedzialne
Uczniowie	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia integracyjno – adaptacyjne dla uczniów klas I 	IX-X 2011	wychowawcy, psycholog
	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia integracyjne dla uczniów 	cały rok szkolny	wychowawcy, nauczyciele, psycholog
	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia przygotowujące do funkcjonowania w rolach (relacje chłopiec-dziewczynka, mężczyzna-kobieta, rola członka rodziny, pracownika, kolegi, przyjaciela. Rola ucznia. 	cały rok szkolny	nauczyciele, wychowawcy, psycholog
	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia wewnątrzklasowe przygotowujące do świadomego i odpowiedzialnego 	cały rok szkolny	nauczyciele informatyki i MCI, wychowawcy.

	<p>korzystania ze środków masowej komunikacji (telewizji, komputerów, prasy).</p> <ul style="list-style-type: none"> Zajęcia wewnątrzklasowe o poszanowaniu praw dziecka i praw człowieka <p>Realizacja programów: <i>Program własny „Zgrana klasa – to my”.</i></p> <p><i>„Profilaktyka antytytoniowa w środowisku szkolnym” (fragmenty)</i> <i>„Spójrz inaczej” (fragmenty)</i></p> <p><i>Program własny „Uczeń użytkownikiem informacji”</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Udział w imprezach klasowych i ogólnoszkolnych Udział w programie „Od dziewczynki do kobiety” 	<p>w ciągu roku szkolnego</p> <p>cały rok szkolny</p> <p>cały rok szkolny</p> <p>cały rok szkolny</p> <p>cały rok szkolny</p> <p>cały rok szkolny</p> <p>wiosna 2012</p>	<p>wychowawcy, psycholog</p> <p>psycholog, wychowawcy</p> <p>psycholog, wychowawcy</p> <p>psycholog, wychowawcy</p> <p>p. K.Bednarek, nauczyciele, wychowawcy</p> <p>nauczyciele, wychowawcy, psycholog, pedagog</p> <p>psycholog, przedstawiciel</p>
--	---	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Udział w ogólnopolskiej kampanii „Szkoła bez przemocy” 	cały rok szkolny	firmy „Johnson & Johnson” nauczyciele, MCI, psycholog, pedagog
	<ul style="list-style-type: none"> • Udział w Ogólnopolskiej Akcji <i>Dzień Bezpiecznego Internetu</i> 	wiosna 2012	zespół promocji zdrowia, psycholog, nauczyciele MCI
	<ul style="list-style-type: none"> • Udział w ogólnopolskiej akcji „Zachowaj Trzeźwy Umysł” 	III – VI 2012	psycholog, nauczyciele, MCI
	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacja Dnia Zdrowia pod hasłem ”Dbamy o zdrowie własne i innych” 	III-IV 2012	zespół promocji zdrowia psycholog, nauczyciele, wychowawcy
	<ul style="list-style-type: none"> • Udział w spektaklach teatralnych i filmowych 	ustalone terminy	psycholog,

	<p>o tematyce uzależnień, przemocy i agresji, zachowań sprzyjających i zagrażających zdrowiu, zagadnień dotyczących poszanowania praw człowieka, itp..</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niwelowanie zaburzeń zachowania. Eliminowanie napięć emocjonalnych spowodowanych niepowodzeniami szkolnymi, konfliktami szkolnymi • Niesienie pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom ze specjalnymi potrzebami ze specyficznymi trudnościami wynikającymi z m.in. niepełnosprawności, niedostosowania społecznego, zagrożenia 	<p>spotkania w ciągu roku szkolnego</p> <p>cały rok szkolny</p>	<p>psycholog, nauczyciele</p> <p>nauczyciele, psycholog, pedagog, inni specjaliści w razie potrzeb</p>
--	--	---	--

	<p>niedostosowaniem społecznym, ze szczególnych uzdolnień, ze specyficznych trudności w uczeniu się, z zaburzeń komunikacji językowej, z choroby przewlekłej, z sytuacji kryzysowych lub traumatycznych, z niepowodzeń edukacyjnych, z zaniedbań środowiskowych związanych z sytuacją bytową ucznia i jego rodziny, sposobem spędzania czasu wolnego, kontaktami środowiskowymi, z trudności adaptacyjnych związanych z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym związanych z wcześniejszym kształceniem za granicą.</p>		
--	--	--	--

<p style="text-align: center;">Rodzice</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Szkolenia kształcące i utrwalające odpowiednie postawy i zachowania wobec dzieci (np. sposobów nagradzania, karania, radzenia sobie z agresją własną i dzieci), przekazujące wiedzę o prawach dzieci i prawach człowieka. Pogłębiające wiedzę o szkodliwości używek, rozwijające umiejętności tworzenia środowiska sprzyjającego zdrowiu dziecka. 	<p>terminy zebrań z rodzicami</p>	<p>nauczyciele, psycholog, dyrektor</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozmowy indywidualne nt. jw. 	<p>terminy ustalane w czasie całego roku szkolnego, wynikające z zaistniałych potrzeb</p>	<p>nauczyciele, psycholog, wychowawcy</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Informowanie rodziców o świadomym 	<p>w czasie całego roku szkolnego,</p>	<p>nauczyciele, psycholog,</p>

	<p>i odpowiedzialnym korzystaniu przez dzieci ze środków masowego przekazu (telewizja, komputery, prasa, itp.).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizacja spotkań z przedstawicielami instytucji sprawujących opiekę nad rodziną oraz wspomagających w trudnych sytuacjach wychowawczych, materialnych i innych • Proponowanie i wypożyczanie stosownej literatury pedagogicznej, psychologicznej oraz pozycji biblioteki multimedialnej szkoły i psychologa. • Zorganizowanie profilaktycznego spektaklu teatralnego. 	<p>zebrania klasowe</p> <p>w czasie całego roku szkolnego</p> <p>w trakcie zebrań i spotkań indywidualnych</p> <p>grudzień 2011</p>	<p>wychowawcy</p> <p>nauczyciele, psycholog, wychowawcy</p> <p>psycholog, nauczyciele MCI</p> <p>psycholog</p>
--	--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Poradnictwo specjalistyczne, nawiązywanie kontaktów, przekazywanie adresów • Elementy terapii rodzinnej 	<p>umawiane</p> <p>terminy do ustalenia</p>	<p>psycholog</p> <p>psycholog</p>
Nauczyciele	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia warsztatowe w ramach WDN. • Organizacja spotkań nauczycieli w celu wymiany doświadczeń w pracy z wychowankami. Planowanie działań itp. • Lektura własna na bazie zasobów biblioteki szkolnej i psychologa • Korzystanie ze scenariuszy, materiałów z teczek tematycznych oraz środków dydaktycznych z gabinetu 	<p>cały rok szkolny</p> <p>cały rok szkolny</p> <p>cały rok szkolny</p> <p>cały rok szkolny</p>	<p>lider WDN, nauczyciele, psycholog</p> <p>nauczyciele, wychowawcy, dyrektor</p> <p>nauczyciele MCI, psycholog</p> <p>psycholog</p>

	psychologa. <ul style="list-style-type: none">• Udział w szkoleniach, kursach organizowanych przez WDN, ośrodki, poradnie, itp.	cały rok szkolny	nauczyciele
--	--	------------------	-------------

IV. Alternatywno – profilaktyczna działalność szkoły polegająca na pomocy w zaspokajaniu ważnych potrzeb np. sukcesu, przynależności oraz osiąganie satysfakcji życiowej przez stwarzanie możliwości zaangażowania się w działalność pozytywną (artystyczną, społeczną, sportową, itp.). Stwarzającą środowiska sprzyjające bezpieczeństwu i zdrowiu ucznia.

Uczestnik programu	Formy i metody oddziaływań	Termin realizacji	Osoby odpowiedzialne
Uczniowie	<ul style="list-style-type: none"> • Wzorce osobowe 	cały rok szkolny	wszyscy pracownicy szkoły
	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacja zajęć pozalekcyjnych 	cały rok szkolny	nauczyciele w-f, wychowawcy, inni nauczyciele
	<ul style="list-style-type: none"> • Organizowanie wyjazdów szkolnych i klasowych (wycieczki, rajdy, zielone szkoły, obozy, itp.) 	cały rok szkolny	nauczyciele: historii, w-f, wychowawcy, inni nauczyciele
	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestnictwo młodzieży w turystyce kwalifikowanej (Zielona Szkoła za granicą) 	2012	psycholog

	<ul style="list-style-type: none"> • Udział w akcjach niosących pomoc innym np. Góra grosza, WOŚP • Praca Szkolnego Klubu Wolontariatu • Organizacja i udział w konkursach szkolnych oraz konkursach zewnętrznych • Nawiązanie współpracy z instytucjami zajmującymi się działalnością opiekuńczą, organizacjami charytatywnymi, zajmującymi się prawami człowieka itp. 	cały rok szkolny	nauczyciele kierującymi akcjami
		terminy akcji	p. A. Lickowska p. I. Bartczak
		cały rok szkolny	nauczyciele
		cały rok szkolny	nauczyciele
Rodzice	<ul style="list-style-type: none"> • Rozmowy i prelekcje uświadamiające konieczność stwarzania dziecku możliwości 	cały rok szkolny	nauczyciele, psycholog

	<p>realizowania potrzeb, zainteresowań.</p> <p>Zwrócenie uwagi na kształtowanie postawy dbania o zdrowie własne i innych</p>		
Nauczyciele	<ul style="list-style-type: none"> • Angażowanie się w działalność społeczną, sportową, itp. jako wzorzec osobowy dla wychowanków. • Tworzenie sytuacji, środowisk w szkole i poza nią sprzyjających zdrowiu. • Udział wspólnie z uczniami w akcjach, zabawach, zawodach, itp. 	<p>cały rok szkolny</p> <p>cały rok szkolny</p>	<p>wszyscy nauczyciele</p> <p>wszyscy nauczyciele w tym szczególnie nauczyciele wychowania fizycznego</p> <p>wszyscy nauczyciele</p>

V. Interwencyjno – profilaktyczne działanie szkoły w zakresie udzielania konkretnej pomocy by przerwać niebezpieczne eksperymentowanie ucznia z używkami, przerwać zachowania zagrażające bezpieczeństwu i zdrowiu oraz wspieranie w sytuacjach kryzysowych (np. zagrożenie chorobą, pomoc socjalna, zagrożenie drugorocznością, itp.)

1. Kontynuowanie monitoringu wejść do szkoły.
2. Rozmowy interwencyjne z zainteresowanymi osobami (uczniowie, rodzice, nauczyciele).
3. Ewaluacja procedur postępowania w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu w szkole. Wykorzystywanie procedur w sytuacjach kryzysowych (np. umowy, kontrakty).
4. Pomoc uczniom mających trudności w nauce: indywidualne konsultacje, konsultacje z PPP, zajęcia wyrównawcze.
5. Podjęcie ścisłej współpracy pracowników socjalnych ze szkołą, celem zminimalizowania wpływu niekorzystnej sytuacji rodzinnej na funkcjonowanie dziecka w szkole i poza szkołą.
6. Wspomaganie uczniów z ubogich rodzin poprzez: udostępnianie podręczników z biblioteki, opracowanie listy na dożywianie, pozyskiwanie funduszy (np. na stypendia).
7. Kierowanie rodziców do instytucji udzielających specjalistycznej pomocy: PCPR, PPP, SR, Policja, GOPS, MOPS i innych.
8. Wspieranie rodziców w kontaktach z pracownikami służby zdrowia oraz osobami zajmującymi się edukacją prozdrowotną (np. sanepid).

VI. Ewaluacja programu, czyli ocena jego skuteczności. Obejmuje ona trzy poziomy:

1. Ewaluacja procesu (Jak realizowano program? Czy udało się go zrealizować? Co udało się zrealizować? Kto brał w nim udział? Które elementy były dobrze przyjęte, które nie i dlaczego?)
2. Ewaluacja wyniku (Czy zrealizowano cele?)
3. Ewaluacja wpływu (Czy program przyniósł efekty ogólniejsze, dotyczące uczestników, itp.)
4. Metody: ankiety ewaluacyjne, rozmowy, dyskusje, obserwacje, zajęcia podsumowujące i sprawdzające.

VII. Bibliografia

1. Joanna Szamańska: *Programy profilaktyczne. Podstawy profesjonalnej psychoprofilaktyki*, MEN, Warszawa 2000.
2. Andrzej Kołodziejczyk: *Agresja w szkole. Programy zapobiegania przeciwdziałania agresji w środowisku szkolnym*.
3. Maria Libiszowski - Żółtkowska, Krystyna Ostrowska: *Agresja w szkole. Diagnoza i profilaktyk.*, Wydawnictwo Difin, Warszawa 2008.
4. Joanna Danielewska: *Agresja u dzieci – szkoła porozumienia*, WSiP, Warszawa 2002.
5. Wita Szulc: *Sztuka terapii*, Centrum Metodyczne, Warszawa 1993.
6. A. Kołodziejczyk: *Spójrz inaczej. Program zajęć wychowawczo-profilaktycznych dla Gimnazjum*, Wydawnictwo ATE, Starachowice 2001.
7. B. Jakubowska, E. Kaniowska-Pęczak, A. Kobiółka, J. Markiewicz: *Profilaktyka uzależnień. Program edukacyjny*.
8. Krzysztof Zajączkowski: *Profilaktyka uzależnień a wartości. Przewodnik dla rodziców i wychowawców*, Wydawnictwo „Jedność”, Kielce 2002.
9. Marian Łakomski: *Pomóż uzależnionym! Integralny program profilaktyczny w szkole. Poradnik dla nauczycieli i wychowawców*, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2007.

PROGRAMY WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNE

I MATERIAŁY POMOCNICZE (znajdują się w gabinecie psychologa).

1. Program „Zgrana klasa – to my”
2. Program „Spójrz inaczej”
3. Program „Edukacja prozdrowotna”
4. Program „Stop dla przemocy i agresji”
5. Program „Bezpieczny w sieci”
6. Program „Uczeń użytkownikiem informacji”
7. Materiały pomocnicze „Jak przeciwdziałać agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży”
8. Materiały pomocnicze „Profilaktyka antytytoniowa w środowisku szkolnym”
9. Program „W klasie inaczej”
10. Materiały otrzymane w ramach ogólnopolskich akcji, realizacji programów ogólnokrajowych, itp.
11. Materiały przydatne do przeprowadzania różnorodnych zajęć wychowawczych, edukacyjnych, profilaktycznych, akcji, konkursów.
12. Przykładowe konspekty zajęć, np. wychowawczo-profilaktycznych, prozdrowotnych, itd.
13. Materiały edukacyjno-profilaktyczne dotyczące substancji psychoaktywnych w formie, m.in. ulotek, broszurek, plakatów.

FILMY EDUKACYJNO – PROFILAKTYCZNE

(znajdują się w gabinecie u psychologa)

1. „Alkohol – Droga donikąd”
2. „Dziecko w rodzinie alkoholowej” (3 części)
3. „Przemoc i agresja w domu. Jak się im przeciwstawić?”
4. „Dzieci maltretowane i molestowane. Jak o tym mówić?”
5. „Palenie tytoniu a fizjologia człowieka”
6. „AIDS. Jak go uniknąć”
7. „AIDS. Wszystko, co powinieneś wiedzieć”
8. „Jak leki i narkotyki wpływają na nasz organizm”
9. „Epitafium dla narkomana”
10. „Alkohol i narkotyki. Pomyśl zanim będzie za późno”
11. „Przygnębienie i apatia. Jak sobie z nim radzić?”
12. „Asertywność” sztuka bycia sobą
13. Dziewczęta – przemiany wieku dojrzewania.
14. Chłopcy – przemiany wieku dojrzewania.
15. Zanim wejdiesz w obszary seksu.
16. Gdy twoje dziecko dojrzewa.

Z serii „edu” – lekcje wychowawcze na DVD

1. Fala, czyli pierwsze dni w szkole.
2. Akceptacje w grupie rówieśników.
3. Moja tolerancja wobec odmierności.
4. Stop agresji fizycznej.
5. Stop agresji psychicznej.
6. Alkohol i uzależnienia.
7. Szkoła bez dilerów.
8. Bezpieczne wyjazdy i wyjścia klasowe.

WYBRANE KONSPEKTY ZAJĘĆ

(znajdują się u psychologa)

1. Zajęcia na temat praw ucznia.
 2. Emocje i ich związek z przeżywaniem określonych sytuacji.
 3. Uczymy się wyrażać uczucia pozytywne.
 4. Ćwiczenia w wyrażaniu uczuć.
 5. Co to znaczy zdrowy tryb życia?
 6. W walce ze stresem.
 7. Zajęcia integracyjne – scenariusz.
 8. Ćwiczenia do zajęć integracyjnych.
 9. „Zgrana klasa” – zajęcia integracyjne.
 10. Gry i zabawy integrujące zespół klasowy.
 11. Zajęcia wychowawcze – (integracja, ustalenie norm klasowych)
 12. Co to jest konflikt?
 13. Istota konfliktu.
 14. Solidarność grupowa.
 15. Zespołowe podejmowanie decyzji.
 16. Podejmowanie decyzji – zabawy.
 17. Agresja i sposoby radzenia sobie z nią.
 18. Komu warto zaufać – zajęcia wychowawcze.
 19. Informacja zwrotna – współdziałanie w zespole.
 20. Język fotografii – skuteczne porozumiewanie się.
 21. Narkotyki – brać czy nie brać?
 22. Istota uzależnienia od alkoholu.
 23. Happening – tematyka antynikotynowa.
- (oraz wiele innych propozycji zajęć, zabaw, ćwiczeń)

Wybrane pozycje literatury do wypożyczenia w bibliotece psychologa szkolnego:

1. M. Wieczorek-Stachowicz. Nastolatki i alkohol. Strategie profilaktyczne w szkole. Warszawa 2007
2. A. Karasowska. Profilaktyka na co dzień. Alkohol w życiu nastolatków. Warszawa 2005
3. A. Dodziuk. Trudna nadzieja. Warszawa 1998
4. B.T. Woronowicz. Alkoholizm jako choroba. Warszawa 1994
5. B. Habrat. Organizm w niebezpieczeństwie. Warszawa 1994
6. R.E. Fogler, W.R. Bartz. Nastolatki I alkohol. Kiedy wystarczy powiedzieć „nie”. Warszawa 1999
7. P. Lockley. Praca grup wsparcia z rodzina uzależnionego dziecka.
8. M.T. Ford. 100 pytań i odpowiedzi wokół AIDS. Warszawa 1994
9. M.M. Jablow. Anoreksja, bulimia, otyłość
- 10.C. Neuhaus. Dziecko nadpobudliwe. Warszawa 2005
- 11.K. Pospiszył, E. Żabczyńska. Psychologia dziecka niedostosowanego społecznie. Warszawa 1985
12. T. Gordon. Wychowanie bez porażek. Warszawa 2002
13. P. Wilson. Technika wyciszenia, krok po kroku. Warszawa 2003
14. B. Bleja. Poradnik dydaktyczny. Godziny wychowawcze VI-VIII. Toruń
15. A. Arendarska. Scenariusz spotkania z rodzicami czyli wywiadówka profilaktyczna. Warszawa 2001
16. M. Moneta-Malewska, J. Malewska. Nie, które buduje. Warszawa 2004
17. B. Kowalczyk, P. Jordan. Budowanie zespołu. Warszawa 1996
18. J. Griesbeck. Zabawy dla grup. Kielce 1999
19. E. Wapiennik, R. Piotrowicz. Niepełnosprawny w środowisku lokalnym. Łódź 2003
20. Prawo a rozwiązywanie sporów. Warszawa 2005

21. Zagrożenia dzieci w Internecie. Dziecko krzywdzone. Teoria. Badania.
Praktyka.